

—Κι αυτές ακόμα οι σουρλουλούδες που μαζεύουνται στο μαγαζί σου, δε συμφωνούνε μαζί σου στο ζήτημα του γάμου... Κάπιο δειλινό μάλιστα, που πέρασα με τη Στέλλα μου από κει, κ' έλειπες στο καφενείο, είτανε δυο τρέις από δαύτες και συζητούσανε για το γάμο, ξεφυλλίζοντας κάπιο βιβλίο. Κι όλες έναντιό του είτανε... Μιά μάλιστα, που οι άλλες τη λέγανε Ρόζα, είχε ξεσπαθώσει για καλά κατά του γάμου, ούτε να τον ακούσει δεν ήθελε... Και να σου πω, τα λόγια της μου άρεσανε, καθώς και στη Στέλλα...

— Έχεις δίκιο! Είπε σιγανόφωνα ο Βαρνάς και θυδίστηκε σε σκέψη.

— Όχι, πές πως έχω κι άδικο!.. Άφου μάλιστα το λέει κ' η Ρόζα...

Ο Βαρνάς σηκώθηκε από το τραπέζι και πήγε το κατέλλο του.

— Τόσο γωρίς φεύγεις σήμερα;

— Έχω δουλιά!... Σου τόπα κι από πριν... Έχω να τοιμάσω κάτι διαστικές παραγγελιές...

— Εγώ θα πάω στην άδερφή μου, αργότερα, να πάρω τη Στέλλα...

Πηγαίνοντας ο Βαρνάς στο βιβλιοπωλείο, κήρηκε τη Ρόζα στο δρόμο, κοντά στο μαγαζί.

— Έρχόμουνε ναγοράσω κάτι μπροσουρές... τις τελευταίες που φέρατε...

— Και να δεις, είχαμε την κουθέντα σου τώρα δά, σπίτι...

Και πήγανε μαζί στο βιβλιοπωλείο. Άνοιξαν και μπήκανε μέσα. Πήγανε όλοσα και καθίσανε στο «άμπρι». Και πιάσανε την κουθέντα.

Ρόζα δεν τη λέγανε... Ρόζα την είχε βαφτίσει ο Βαρνάς, Ρόζα Λουξεμπουργ, μάλιστα. Είταν ένα κορίτσι ψηλό, σωματώδικο, ίσομε είκοσι, είκοσι δυο χρόνων. Φορούσε μια σαντακρούτα κ' ένα κατέλλο φάδινα κανελί, πλατύγυρο, με μια γιρλάντα από μαβιά αγρολουλούδα δόλογρα. Το παρουσιαστικό της είταν επιβλητικό, κ' η φωνή της το ίδιο. Φανατικιά σοσιαλιστρια, μορφωμένη πολύ, ακούραστη προσηγανδίστρα, δεν άφινε εύκαιρία νάν της ξεφύγει, που να μην κηρύξει το θαγγέλιο της ιδεολογίας της, να μη ζητήσει να προσηλυτίσει, να πείσει. Είχε τόση ειλκρίνεια στην άδολη, καταγώλανη ματιά της και τόση πειστικότητα στη φωνή της, που σε παράσερνε, σ' έκανε να συλλογιστείς τα λόγια της, να την πιστέψεις. Ο Βαρνάς την έχτιμούσε ξεχωριστό, τη σεβότανε, αν και παιδί του στά χρόνια, για τον άγνό, τον ακατάβλητο φανατισμό της, κι όταν άργα και που έρχότανε στο βιβλιοπωλείο, προσπαθούσε να την κρατεί όσο περισσότερο μπορούσε και να κουθεντιάζει μαζί της.

Έτσι και κείνο το άπομεσήμερο, την κράτησε αρκετή ώρα, της είπε τη συζήτηση που είχε σπίτι με τη γυναίκα του, και χάρηκε τη σοφή της γνώμη:

— Είναι τραγική η θέση, του είπε, ενός σοσιαλιστή, που έχει άστική οικογένεια. Δεν τονε νιώθουν, παραξηγούνε τα λόγια του και της πράξης του, τον λατατυραννούνε, όπως, για νάμαστε δίκαιοι, τους κατατυραννεί κι αυτός. Εγώ σπίτι μου...

Και τούπε κι αυτή μερικά οικογενειακά της. Σά σηκώθηκε να φύγει, τη ρώτησε:

— Θάρθεις μεθαύριο στη Μητρόπολη;.. Θα μιλήσει ο Σουφρής...

— Ο πατριώταρος;

— Ναι...

— Δε με συγκινούνε, ξαίρετε, ούτε...

— Μα δε θάρθεις για να συγκινηθείς... Θάρθεις να καμαρώσεις το Σουφρή να ξαπολνάει από το μύτο του πατριωτικές ρουκέτες... Ο κύρ Λεωνίδας, που τονε σταυρώνει, του λέει τώρα τελευταία πως, έξον από το Ρώσο γιατρό, κ' ένας άλλος Γερμανός γιατρός, ο Μύτενχόφτεν, καταγίνεται να βρει μι' αλοιφή, που να γιατρεύει την πατριωτική ψώρα...

— Ο κύρ Λεωνίδας; Περιέργος τύπος! Άν και τοκιστής, έχει ιδέες κάπως φιλελεύθερες...

— Μπορεί να ξετυλιχτεί, με τον καιρό, κι αυτός σε σοσιαλιστή...

Μπορεί!... Είπε χαμογελώντας η Ρόζα. Άν και λίγο δύσκολο να ξεσνηθ'σει να τοκίζει... Τοκιστής κ' Σοσιαλιστής είναι, ξαίρετε, πράματα λίγο άταίριαστα...

(Ακολουθεί)

Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

ΕΝΑ ΓΡΑΜΜΑ

Φίλε Νουμά,

Σ' ευχαριστώ που μετάφρασες το άρθρο μου για τον Παρορίτη. Τόχω μάλιστα για τιμή μου. Έλπίζω να δημοσιέψεις μια παρατηρησούλα, και βασίζομαι στην ειλκρίνειά σου.

1) Το τράμπον είχε κ' άνει στάση, είναι, όπως το λές, πολύ κανονικό. Άλλά εσύ μιλάς για γλώσσα, ενώ εγώ μιλούσα για το art du style.

Ήθελα να πω πως αυτή η φράση είναι περιττή, γιατί το «ξεκίνησε πάλι» φτάνει έδω.

2) Άναμμένα τα φώτια. Έδώ φταίω. Έγραψα: (19, 1), ενώ έπρεπε να γράψω (19, 2). Δεν κατακρίνω την πρώτη άράδα, παρά τη δεύτερη: «Η μικροσύλα κατέβηκε τη μικρή, σιδερένια...»

Μικροπράματα, που δε με υποδιίζουν να σ' άγαπώ, να σ' έχτιμώ πολύ. Έσένα, και τον Παρορίτη μαζί σου.

LOUIS ROUSSEL

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

ΔΥΟ ΝΕΑ ΠΟΛΙΤΕΥΜΑΤΑ. — Έκδοσ. Οίκος Έλευθερουδάκη, Δοχ. 3.50. — Ένα βιβλίο που πρέπει νάν το διαβάσουν οι Ρωμιοί. Άποτελείται από τον Πρόλογο του κ. Α. Σβάλου, από το Γερμανικό Σύνταγμα κι από το Ρωσικό Σύνταγμα. Ο ρωμικός που διαβάει τον Πρόλογο, μένει ευχαριστημένος και ικανοποιημένος. Κολά πάνε τα πράματα και δώ. Άμα διαβάσει το «Γερμανικό Σύνταγμα» άρχίζει να συλλογίζεται λίγο. Άμα όμως διαβάσει το «Ρωσικό Σύνταγμα», άρχινάει να νιρέπεται, νάπελιπίζεται, κ' έτσι τούρχεται να τινάξει τα μυαλά του στον άέρα.

— ΜΑΡΙΚΑΣ Κ. ΦΙΛΙΠΠΙΔΟΥ: Φωτοστέφαγα (Δο, 2) — Άίγα όμορφα τραγούδια. Μάς άρέσει περισσότερο το «Στοιχείο του ποταμού».